Toelichting en totstandkoming innovatieagenda

Op 10 september 2026 hebben de omroepen samen met de NPO tijdens een interactieve sessie gezamenlijk de innovatieagenda voor 2027-2028 vormgegeven. Deze vind je op de volgende pagina.

In deze innovatieagenda wordt onderscheid gemaakt tussen vijf verschillende doelen waar innovatie toe kan dienen, die richting geven aan de ideeën, innovaties, verkenningen, onderzoeken, experimenten en/of pilots.

De vijf doelen focussen zich onderling niet allemaal op dezelfde innovatiehorizon. De ideeën, innovaties, verkenningen, onderzoeken, experimenten en/of pilots richten zich op verschillende tijdlijnen binnen hetzelfde innovatieproces (zie onderstaand).

Figuur: aangepaste lean-startup methode (NPO, 2019)

De vijf verschillende doelen

1. Het onderzoeken van **nieuwe mediaformats;**
2. Het onderzoeken van **nieuwe platformmechanismen;**

Transformeren: *gefocust op innovatie vanaf horizon 1,5. Gericht op onderzoeken met als doel om nieuwe inzichten op te doen, deze eigen te maken en – waar mogelijk - te incorporeren binnen eigen platforms. De NPO faciliteert bewezen nieuwe formats en mechanismen binnen eigen platforms, om zo de stap van pilot (innovatieagenda) naar media-aanbod (mediajaarplan) mogelijk te maken.*

3. Het realiseren van **échte verbinding;**
4. Het realiseren van **onderling vertrouwen;**

Innoveren: *gefocust op innovatiehorizon 2. Gericht op vernieuwing van het media-aanbod en diensten dat bijdraagt aan een van deze doelen.*

5. Het **verkennend experimenteren,** wat gezien kan worden als vrije experimenteerruimte.

Exploreren: *gefocust op innovatiehorizon 3. Onderzoek naar en experiment met beloftevolle maar nog niet bewezen toepassingen, mogelijkheden en werkwijzen.*

Innovatiehorizonnen gebaseerd op Three Horizons-model (McKinsey)

Innovatieagenda 2027-2028

1. Onderzoeken van nieuwe mediaformats

Er ontstaan steeds **nieuwe mediaformats** en vertelvormen die het publiek verhalen op nieuwe manieren laten beleven. De publieke omroep wil **deze vormen eigen maken:** onderzoeken wat ze zo aantrekkelijk maakt en hoe ze passen bij onze makers en verhalen. Met de bedoeling dat deze formats en vertelvormen een plek krijgen binnen onze eigen platforms.

Focus vanaf innovatiehorizon 1,5

Onderzoeksvragen

1.1 Hoe kunnen we via interactieve en participatieve formats bijdragen aan verbinding en vertrouwen tussen publiek en maker?
1.2 Hoe kunnen we met nieuwe mediavormen bijdragen aan verbinding tussen mensen met verschillende (levens)ervaringen en perspectieven?
1.3 Hoe kunnen we nieuwe vertelvormen inzetten om onderbereikte doelgroepen aan te spreken?
1.4 Hoe kunnen we via ons media-aanbod bijdragen aan een leven lang leren en ontwikkelen?
1.5 Hoe kunnen we door de inzet van AI bijdragen aan nieuwe maakvormen die content adaptief en interactief maken zonder dat we auteurschap en betrouwbaarheid verliezen?
1.6 Hoe kunnen we gamified, immersieve en realtime vertelvormen doorontwikkelen tot een volwaardige vorm van publieke media en van betekenis laten zijn voor het publiek?
1.7 Hoe kan de publieke omroep profiteren van creator journalism zonder dat belangrijke waarden zoals journalistieke onafhankelijkheid verloren gaan?

2. Onderzoeken van nieuwe platformmechanismen

Op platforms van derden ontstaan voortdurend **nieuwe mechanismen** die bepalen hoe mensen media ontdekken en met deze media interacteren. De publieke omroep **wil van deze mechanismen leren** door te onderzoeken welke goed werken en waarom deze goed werken. Wat werkt en bij onze publieke waarden past, incorporeren we waar mogelijk binnen onze eigen platforms.

Focus vanaf innovatiehorizon 1,5

Onderzoeksvragen

2.1 Hoe kunnen we communities vormen zonder gebruik te maken van grote techplatforms?
2.2 Hoe kunnen we onze technologische infrastructuur vernieuwen om de verwevenheid met techgiganten te verminderen?
2.3 Hoe kunnen we interactie op onze eigen platforms faciliteren en versterken?
2.4 Hoe kunnen we een rijker aanbod aan nieuwe vertelvormen integreren in onze eigen platforms?
2.5 Hoe kunnen we het publiek op eigen platforms ondersteunen in hun zoektocht naar content op basis van voorkeuren en belevingswereld én hen andere perspectieven laten tegenkomen?
2.6 Hoe ontwerpen we platforms die het publiek zelf in staat stelt om meer te doen rondom onze programmering zodat ze co-eigenaarschap kunnen ervaren van de verhalen van de publieke omroep?
2.7 Hoe kunnen we via eigen platforms of tools bijdragen aan de toegankelijkheid van onze content?

3. Realiseren van échte verbinding

In tijden dat de democratie onder druk staat en polarisatie groeit, verliezen we elkaar sneller uit het oog. De publieke omroep wil bijdragen aan **échte verbinding:** mensen die met elkaar in contact staan, ondanks dat ze mogelijk verschillende perspectieven of opvattingen hebben. We willen verbinden met het publiek (via onze makers en verhalen) en de verbinding stimuleren tussen publiek.

Focus op innovatiehorizon 2

Onderzoeksvragen

3.1 Hoe kunnen we verharding van het publieke debat tegengaan?
3.2 Hoe kunnen we de publieke ruimte zo inrichten dat deze een voortdurende binding met publiek faciliteert?
3.3 Hoe kunnen we onze content radicaal toegankelijk maken (in alle talen, voor elk taalniveau en mogelijke beperking) om bij te dragen aan digitale inclusie?
3.4 Hoe kunnen we ons publiek meer co-creatief betrekken in het maakproces?
3.5 Hoe kunnen we publiek structureel handelingsperspectief bieden in hun dagelijks leven en in onze verhalen concrete en betekenisvolle vervolgstappen incorporeren?
3.6 Hoe kunnen we fysieke collectieve ervaringen schaalbaar maken om op grotere schaal verbinding tussen en met publiek te realiseren?
3.7 Hoe kunnen we samenwerking met partners inzetten om publiek te verbinden?

4. Realiseren van onderling vertrouwen

De toegenomen hoeveelheid desinformatie en AI-content maakt het lastiger om te weten wat en wie te vertrouwen zijn. De publieke omroep biedt **houvast voor publiek:** media gemaakt vanuit journalistieke principes waarin een gedeelde waarheid centraal staat. We vernieuwen ons media-aanbod om die band te versterken, zodat het vertrouwen tussen de publieke omroep én het publiek blijft groeien.

Focus op innovatiehorizon 2

Onderzoeksvragen

4.1 Hoe kunnen we transparantie inzetten om het vertrouwen van publiek in de publieke omroep te vergroten?
4.2 Hoe kunnen we manipulatie in de informatievoorziening zichtbaar maken voor publiek?
4.3 Hoe kunnen we journalistiek over maatschappelijke thema's toegankelijk en laagdrempelig maken?
4.4 Hoe kunnen wij als publieke omroep onze kennis over AI vergroten en deze kennis inzetten voor technologische versnelling, met behoud van journalistieke kwaliteit, betrouwbaarheid en onafhankelijkheid?
4.5 Hoe kunnen we de zichtbaarheid en herkenbaarheid van onze content vergroten, binnen AI-gedreven platforms en digitale assistenten, met behoud van betrouwbaarheid, bronvermelding en publieke waarden?
4.6 Hoe kunnen we door het inzetten van samenwerkingen met (publieke) instituten, mediaorganisaties en creators onze maatschappelijke relevantie en vertrouwen vergroten?
4.7 Hoe kunnen we publiek ondersteunen om verantwoord met AI om te gaan?

5. Verkennend experimenteren

Wat op langere termijn relevant is voor het publiek en de publieke omroep, is vandaag vaak nog onzeker. De publieke omroep wil daarom ruimte houden om **verkennend te experimenteren.** Hiermee de mogelijkheid bieden om opkomende vragen te onderzoeken die zich richten op beloftevolle maar nog niet bewezen toepassingen, mogelijkheden en werkwijzen.

Focus op innovatiehorizon 3

Onderzoeksvragen

5.1 Hoe kunnen we een actieve rol blijven spelen in de levens van ons publiek als zij steeds meer zelf bepalen wat en waar zij content consumeren?
5.2 Hoe kunnen we mediavormen anders dan het digitale scherm inzetten om van betekenis te zijn voor het publiek?
5.3 Hoe kunnen we via tools en functionaliteiten publiek meer regie geven over hoe ze content consumeren?

NB: Deze onderzoeksvragen zijn indicatief. Binnen dit innovatiedoel is meer ruimte om gedurende het jaar nieuwe (nader te bepalen) onderzoeksvragen te onderzoeken die uitnodigen voor innovaties op innovatiehorizon 3.

10 september 2026
Gezamenlijk opgestelde innovatieagenda door de omroepen en NPO